

Vervangende toestemming voor verhuizing II

Mr. drs. T.C.P. Christoph, datum 26-04-2015

Datum

26-04-2015

Auteur

Mr. drs. T.C.P. Christoph^[1]

Auteursprofiel

T.C.P. Christoph

Folio weergave

[Download gedrukte versie \(PDF\)](#)

Vakgebied(en)

Personen- en familierecht (V)

Mr. drs. T.C.P. Christoph^[1]

1. Inleiding

In mijn artikel "Vervangende toestemming voor verhuizing?" (*EB* 2015/3) ben ik ingegaan op de jurisprudentie ten aanzien van ouders die met hun kinderen binnen Nederland willen verhuizen. Indien de andere ouder zijn of haar toestemming voor een dergelijke verhuizing weigert, kan aan de rechter om vervangende toestemming worden verzocht. In dat artikel zijn alle relevante en gepubliceerde uitspraken in de periode augustus 2013 tot december 2014 beschreven.

In dit artikel zal ik verzoeken tot vervangende toestemming bij verhuizingen naar het buitenland behandelen. Alvorens de jurisprudentie op dit gebied in de periode 1 juli 2013 tot 1 april 2015 te bespreken, zal ik eerst kort de criteria bespreken die een rol spelen bij de beoordeling van dergelijke verzoeken. Deze criteria zullen vervolgens worden toegelicht aan de hand van de jurisprudentie in genoemde periode. Vervolgens zal ik ingaan op de vraag of er verschillen zijn in de beoordeling van verzoeken tot vervangende toestemming bij gewenste verhuizingen in binnen- en buitenland.

2. Criteria in de jurisprudentie

De uitspraak van de Hoge Raad van 25 april 2008 (HR 25 april 2008, *LJN* BC5901) is maatgevend voor de beoordeling van verzoeken tot vervangende toestemming. Kort gezegd is overwogen dat uit de omstandigheid dat in art. 1:253a BW is bepaald dat de rechtbank een zodanige beslissing neemt als haar in het belang van het kind wenselijk voorkomt, niet mag worden afgeleid, dat het belang van het kind bij geschillen over gezamenlijke gezagsuitoefening altijd zwaarder weegt dan andere belangen. De rechter zal bij zijn beslissing over dergelijke geschillen alle omstandigheden van het geval in acht dienen te nemen. Dit kan er in een voorkomend geval toe leiden dat andere belangen zwaarder wegen dan het belang van het kind. Het belang van het kind dient overigens wel een overweging van de eerste orde te zijn bij de te verrichten afweging van belangen. Dit geldt ook bij verzoeken om vervangende toestemming tot gewenste verhuizingen.

De criteria die een rol spelen bij de beoordeling van een verzoek tot vervangende toestemming zijn:

1. de noodzaak om te verhuizen;
2. de mate waarin de verhuizing is doordacht en voorbereid;
3. de door de verhuizende ouder geboden alternatieven en maatregelen om de gevolgen van de verhuizing van de minderjarige en de andere ouder te verzachten en/of te compenseren;
4. de mate waarin de ouders in staat zijn tot onderlinge communicatie en overleg;
5. de rechten van de andere ouder en de minderjarige op het contact met elkaar in een vertrouwde omgeving;
6. de verdeling van de zorgtaken en de continuïteit van de zorg;
7. de frequentie van het contact tussen de minderjarige en de andere ouder voor en na de verhuizing;
8. de leeftijd van de minderjarige, zijn mening en de mate waarin de minderjarige geworteld is in zijn omgeving of juist extra gewend is aan verhuizingen;
9. de (extra) kosten van de omgang na de verhuizing.

Hierna worden deze criteria aan de hand van de jurisprudentie nader toegelicht. Centraal staan verzoeken tot vervangende toestemming bij buitenlandse verhuizingen in de periode 1 juli 2013 tot 1 april 2015.

3. Toelichting criteria

3.1 De noodzaak om te verhuizen

Zoals reeds bleek bij verzoeken om binnen Nederland te mogen verhuizen, is het lastig om de rechter te overtuigen van de noodzaak tot verhuizing. Een verzoek tot vervangende toestemming zal in de regel worden afgewezen indien het verzoek niet op zorgvuldige wijze en objectiveerbaar is onderbouwd. Zo stelde een verzoekende moeder dat een verhuizing (medisch) noodzakelijk voor haar gezondheid zou zijn in verband met het feit dat zij zou lijden aan de ziekte van Lyme (zie Rb. Noord-Holland 22 januari 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:978). De moeder wenste met haar kinderen te verhuizen naar Spanje aangezien een warm klimaat haar klachten zou verminderen. De rechtbank overweegt dat hoewel aannemelijk is dat de reumatische klachten van de moeder door zonlicht en warmte zullen verminderen zij de medische voordelen van dit klimaat niet heeft onderbouwd door middel van enig wetenschappelijk onderzoek. Ook op andere wijze zijn de stellingen van de moeder niet door deskundigen bevestigd. Mede op grond van deze overwegingen wordt het verzoek van de moeder dan ook afgewezen. In een uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant (24 juli 2014, ECLI:NL:RBOBR:2014:4630), overweegt de rechtbank dat de enkele stelling dat sprake is van psychische problemen onvoldoende is om een noodzaak tot verhuizing naar Engeland te creëren. Daarnaast is de rechtbank van mening dat de moeder niet heeft aangetoond op welke wijze de kinderen een negatieve weerslag c.q. hinder zullen ondervinden van de eventuele klachten van de moeder.

Ook een gestelde noodzaak betreffende huisvesting behoeft niet een noodzaak tot verhuizing op te leveren. In een uitspraak van het Hof Amsterdam (11 februari 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:607) staat het verzoek van de moeder om haar vervangende toestemming voor verhuizing naar de Verenigde Staten te verlenen centraal. De moeder geeft aan dat het voor haar niet meer mogelijk is om in de buurt van de school van de kinderen een aanvaardbare woonruimte te vinden en te betalen. Voorts stelt zij dat zij sowieso de huidige woning op korte termijn zou moeten verlaten. Gelet op het lage woningaanbod in haar woonplaats stelde de moeder dat zij dan zou moeten verhuizen buiten haar woonplaats op grond waarvan het kind van partijen toch in de loop van het jaar naar een andere school zou gaan. Het hof oordeelde dat de moeder onvoldoende overtuigend heeft toegelicht waarom de laatste maanden van het schooljaar niet kunnen worden overbrugd zonder dat het kind naar een andere school moet. Daarbij was het hof van mening dat het in het belang van het kind is om de huidige situatie te handhaven en de basisschoolperiode in Nederland af te sluiten. Het hof wijst het verzoek van moeder dan ook af. Indien er echter geen enkel zicht op een vast verblijf en aanstelling in Nederland is, terwijl een verhuizende ouder in het buitenland reeds over een (koop)appartement en een ruim sociaal netwerk beschikt, kan dit wel leiden tot toewijzing van een verzoek om vervangende toestemming. Dit was aan de orde in de zaak bij het Hof Amsterdam (15 april 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:1455). De moeder wenste met het kind te verhuizen naar IJsland, maar vader gaf hiervoor geen toestemming. Naast het gebrek aan huisvesting in Nederland tegenover het voor handen zijnde appartement in IJsland, overwoog het hof tevens dat de moeder in IJsland meerdere aanbiedingen voor werk had gekregen en daar derhalve direct aan de slag zou kunnen.

Bij de verzoeken tot verhuizing binnen Nederland hebben we in *EB 2015/3* kunnen zien dat een nieuwe partner, die gebonden is aan zijn of haar woonplaats, vaak gebruikt wordt als argument om een verzoek tot vervangende toestemming te onderbouwen. In het voorgaande artikel heb ik reeds beschreven dat een verzoekende ouder goed zal moeten onderbouwen waarom de belangen van een nieuwe partner zouden prevaleren boven de belangen van een kind en de ouder die geen toestemming verleent. In de uitspraak van het Hof Amsterdam d.d. 8 oktober 2013 (ECLI:NL:GHAMS:2013:3219) is het verzoek van moeder om met de kinderen naar Curaçao te mogen verhuizen toegewezen. In deze zaak heeft de moeder aangevoerd dat haar nieuwe partner, met wie zij een bestendige relatie heeft, voor zijn werk voor drie jaar uitgezonden is naar Curaçao. Door het feit dat de moeder met haar partner een samenlevingsovereenkomst heeft gesloten is volgens het hof voldoende aangetoond dat zij een bestendige relatie heeft met deze partner. Dit is een van de redenen op grond waarvan het hof het verzoek van moeder heeft toegewezen. Het hof had mijns inziens ook anders kunnen oordelen in deze zaak. Immers, een samenlevingsovereenkomst hoeft nog geen bestendige relatie te betekenen (en zou dit ook niet moeten creëren). Daarnaast zijn de overwegingen van het hof ten aanzien van de frequentie van het contact en de communicatie opvallend, waarover later meer (zie hierna onder 4 en 7). Ter afsluiting: het hof heeft in deze zaak toestemming verleend voor een periode van drie jaar. Deze periode zal gekoppeld zijn aan de uitzending van de nieuwe partner van de moeder gedurende deze periode. Dit roept echter de vraag op wat er gebeurt als de aanstelling van deze partner na drie jaar wordt verlengd. Moet de moeder dan weer vervangende toestemming vragen (zie ook mijn noot in *JIN*, januari 2014, afl. 1)?

3.2 De mate waarin de verhuizing is doordacht en voorbereid

Om vervangende toestemming voor verhuizing naar het buitenland te krijgen is een goede voorbereiding essentieel. In de procedure bij het Hof Arnhem-Leeuwarden (4 oktober 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:7401) heeft de verzoekende moeder een passende woning gehuurd, een school geregeld en het voldoende aannemelijk gemaakt dat zij in Duitsland een arbeidsbetrekking heeft gevonden. Volgens het hof heeft zij de verhuizing daarmee goed voorbereid. Vergelijkbaar is de

uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (17 juli 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:5983) waarin de verzoekende moeder een geschikte school voor het kind heeft gezocht en huisvesting heeft geregeld. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de moeder de gewenste verhuizing naar de Verenigde Staten zorgvuldig voorbereid.

Het enkele noemen dat de kinderen zijn aangemeld op een school (in Engeland) en een Engelse taalcursus volgen, is niet voldoende (zie Rb. Oost-Brabant 24 juli 2014, ECLI:NL:RBOBR:2014:4630). Een voorbeeld waarbij een verzoekende ouder de verhuizing niet goed heeft voorbereid wordt besproken in Hof Den Haag 30 juli 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:2577. Het hof oordeelde hier dat de moeder onvoldoende blijkt gegeven van een goede voorbereiding op een verhuizing naar Argentinië en de mogelijke consequenties voor de kinderen en hun welzijn. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat de kinderen op geen enkele wijze bekend zijn met de manier waarop de moeder haar leven in Argentinië wenst in te richten. De moeder wil in een eco dorp gaan wonen, maar hier zijn geen faciliteiten aanwezig waar de kinderen in Nederland gebruik van maakten. Voorts woont er in de directe omgeving geen familie en hebben de kinderen daar geen vriendjes en vriendinnetjes. Tot slot is het voor het hof niet duidelijk of de kinderen in Argentinië dezelfde scholing kunnen krijgen als in Nederland. Mede op grond van voorgaande overwegingen wordt het verzoek van de moeder dan ook afgewezen.

3.3 De door de verhuizende ouder geboden alternatieven en maatregelen om de gevolgen van de verhuizing voor het kind en de andere ouder te verzachten en/of te compenseren

Een verhuizende ouder zal duidelijke voorstellen moeten doen om de gevolgen van een verhuizing voor het contact tussen de kinderen en de andere ouder te compenseren. Dit kan bijvoorbeeld door een uitgebreide contactregeling aan te bieden of het financieel bijstaan in de reiskosten. Een voorbeeld waarin een dergelijk duidelijk voorstel mede tot toewijzing van het verzoek heeft geleid is te zien in Hof Arnhem-Leeuwarden 4 oktober 2013 (ECLI:NL:GHARL:2013:7401). In deze zaak wilde de moeder met het kind naar Duitsland verhuizen. De moeder heeft in deze zaak verklaard de omgang tussen de vader en het kind niet in de weg te staan. Zij heeft voorgesteld om de omgang om de twee weken in het weekend plaats te laten vinden, één keer in Duitsland en één keer in Nederland. De vader is aangeboden om in Duitsland gebruik te maken van de woning van de moeder. Voorts zal de moeder de helft van de reiskosten betalen. Mede door het aanbod van de moeder is haar verzoek toegewezen. Vergelijkbaar is het Hof Amsterdam (8 oktober 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:3219). De moeder wenste met het kind naar Curaçao te verhuizen en heeft aangeboden dat de vader drie keer per week contact met het kind kan hebben via Skype. Daarnaast heeft de moeder voorgesteld dat de minderjarige in de schoolvakanties bij hem zal verblijven, waarbij de moeder de reiskosten voor haar rekening zal nemen. Ondanks de bestaande contactregeling van de vader met de kinderen van vijf dagen per twee weken, is het verzoek van de moeder toegewezen.

De leeftijd van kinderen kan het onderhouden van contact met de andere ouder via Skype of andere communicatiemiddelen echter ook bemoeilijken (Rb. Den Haag 17 februari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:1720). Uit de overwegingen van de rechtbank maak ik op dat de kinderen in deze zaak jong zijn. Op grond van de verwachting dat het contact met de andere ouder minder zal worden, ondanks de moderne communicatiemiddelen, heeft de rechtbank het verzoek tot vervangende toestemming om naar Oostenrijk te mogen verhuizen afgewezen. Het Hof Den Haag heeft daarentegen bij een vergelijkbare leeftijd van de kinderen en het gebruik van moderne communicatiemiddelen overwogen dat de niet-verhuizende ouder in geval van een verhuizing naar Italië voldoende wordt gecompenseerd (Hof Den Haag 11 november 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:6026).

3.4 De mate waarin de ouders in staat zijn tot onderlinge communicatie en overleg

Voor het verlenen van toestemming tot verhuizing speelt ook de mate waarin de ouders in staat zijn tot communicatie en overleg een rol. Indien de communicatie tussen de ouders slecht is, bestaat het risico dat de verstandhouding tussen partijen en het overleg over de kinderen verder zal verslechteren wanneer een ouder gaat verhuizen naar het buitenland. Een voorbeeld van een situatie waarin het contact tussen de ouders heeft geleid tot afwijzing van het verzoek, is de uitspraak van het Hof Amsterdam van 8 april 2014 (ECLI:NL:GHAMS:2014:1223). In deze zaak wenst de moeder met de kinderen naar Australië te verhuizen. Het hof overweegt eerst dat voldoende is gebleken dat de moeder de verhuizing goed heeft voorbereid. Echter, het contact tussen de moeder en vader is erg slecht. Dit maakt het onderhouden van contact tussen de kinderen en de vader over een zo grote afstand nog kwetsbaarder. Het hof oordeelt vervolgens dat een dergelijke verslechterde communicatie van partijen niet in het belang van het kind zal zijn hetgeen een afwijzing van een verzoek tot vervangende toestemming tot gevolg heeft. Zoals hiervoor beschreven acht ik de uitspraak van het Hof Amsterdam (8 oktober 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:3219) ten aanzien van de communicatie tussen partijen opmerkelijk. Immers, uit de overwegingen van het hof valt op te maken dat partijen al meerdere keren tegen elkaar hadden geprocedeerd. Reeds hieruit mag verwacht worden dat de verhouding tussen partijen niet optimaal is. Op grond van andere, zwaarder wegende belangen, wordt het verzoek van de moeder tot vervangende toestemming om te mogen verhuizen desondanks toegewezen.

3.5 De rechten van de andere ouder en het kind op onverminderd contact met elkaar in hun vertrouwde omgeving

De Rechtbank Den Haag (5 juli 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:9063) is bij een door de moeder gewenste verhuizing naar Frankrijk van oordeel dat het recht van de vader op onverminderd contact met de kinderen in hun vertrouwde omgeving in gevaar komt bij een verhuizing. De vader verkeert in grote financiële problemen en de kans dat een bezoek- en contactregeling als gevolg hiervan niet kan worden uitgevoerd, acht de rechtbank daarom groot. Daarnaast acht de rechtbank de (emotionele) ontwikkeling van de kinderen zorgelijk, hetgeen volgens Bureau Jeugdzorg lijkt samen te hangen met de echtscheidingsproblematiek van de ouders, de instabiele leef- en woonsituatie en onduidelijkheid over het toekomstperspectief. Omwille van het waarborgen van de continuïteit van de woon- en sociale leefomgeving alsmede het oordeel dat de kinderen baat hebben bij de frequente contactmomenten met de vader, acht de rechtbank een verhuizing van de kinderen naar Frankrijk in strijd met hun belangen. Een vergelijkbare uitspraak waarbij het belang van moeder bij verhuizing (naar Curaçao) minder zwaar weegt dan het belang van de kinderen om in vertrouwde omgeving te blijven (en het belang van vader) is te vinden in Rb. Noord-Nederland 25 september 2013, ECLI:NL:RBNHO:2013:9794.

3.6 De verdeling van de zorgtaken en de continuïteit van de zorg

De Hoge Raad oordeelde op 4 oktober 2013 (ECLI:NL:HR:2013:847) dat het in de wet verankerde recht op een gelijkwaardige verzorging en opvoeding door beide ouders niet meebrengt dat, wanneer de ouders geen overeenstemming kunnen bereiken, de rechter bij zijn beslissing over de hoofdverblijfplaats van de kinderen en de verdeling van de zorg -en opvoedingstaken het belang van de kinderen niet het zwaarst zou mogen laten wegen. Dit uitgangspunt verzet zich dan ook niet tegen een door de rechter, in het belang van de minderjarige, te geven vervangende toestemming voor een verhuizing naar het buitenland met de ouder bij wie het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft. Wel zal de rechter erop moeten toezien dat ook in de situatie die na de verhuizing van de minderjarige zal ontstaan, aan de hiervoor genoemde gelijkwaardigheid en gelijke verdeling van zorg- en opvoedingstaken zo veel mogelijk recht wordt gedaan.

3.7 De frequentie van het contact tussen het kind en de andere ouder voor en na de verhuizing

De inhoud en de frequentie van het contact tussen de achterblijvende ouder en het kind mag niet onacceptabel verminderd worden als gevolg van de verhuizing. Rechtbanken en hoven komen nogal eens tot de conclusie dat hiervan wel sprake zal zijn indien een verzoek tot vervangende toestemming om naar het buitenland te mogen verhuizen wordt toegewezen (Rb. Noord-Nederland 25 september 2013, ECLI:NL:RBNHO:2013:9794; Rb. Den Haag 17 februari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:1720; Rb. Den Haag 5 juli 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:9063). Indien echter zowel de inhoud van het contact als de frequentie op een aanvaardbaar peil blijven, kan dit leiden tot een toewijzing van het verzoek om te mogen verhuizen. Voorbeelden waarin is geoordeeld dat er geen onaanvaardbaar verschil is in de frequentie van het contact voor en na de verhuizing zijn o.a.: Hof Den Haag 11 november 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:6026 en Hof Arnhem-Leeuwarden 4 oktober 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:7401.

Hoe intensiever het contact tussen de niet-verhuizende ouder en het kind in Nederland is, des te lastiger het voor de verhuizende ouder zal zijn om toestemming te krijgen. Indien sprake is van een co-ouderschapsregeling, zal de rechter niet snel toestemming geven voor een verhuizing naar het buitenland. Dit blijkt ook uit de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland op 22 januari 2014 (ECLI:NL:RBNHO:2014:978). In die zaak is er sprake van co-ouderschap en heeft de moeder de wens om te verhuizen naar Spanje. Een verhuizing naar Spanje zal, gelet op de afstand, een beperkter contact tussen de vader en de kinderen meebrengen. Hierdoor zal het aandeel dat beide ouders in de opvoeding van de kinderen hebben, wat betreft de vader drastisch worden ingeperkt, aldus de rechtbank. Vervangende toestemming voor verhuizing kan alleen verleend worden indien de belangen van de moeder veel zwaarder wegen dan de belangen van de vader en de kinderen bij de voorzetting van het co-ouderschap. In casu was dit niet het geval, mede gelet op het gebrek aan een deugdelijke onderbouwing van de stellingen van de moeder. Overigens verwijs ik naar het Hof Amsterdam (8 oktober 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:3219): uit de overwegingen blijkt dat het kind van partijen tot de verhuizing vijf dagen per twee weken bij de vader verbleef. De contactregeling van de vader met het kind mag dan ook ruim genoemd worden. De frequentie van het contact tussen de andere ouder en het kind zou na de verhuizing dan ook afnemen, doch het verzoek van moeder om te mogen verhuizen werd desondanks toegewezen.

3.8 De leeftijd van de minderjarige, zijn mening en de mate waarin de minderjarige geworteld is in zijn omgeving of juist extra gewend is aan verhuizingen

Indien sprake is van kinderen die geworteld zijn in hun omgeving, zal deze omstandigheid zich verzetten tegen een gewenste verhuizing. Verwezen wordt naar de zaak bij het Hof Arnhem- Leeuwarden van 15 oktober 2013 (ECLI:NL:GHARL:2013:7985). In casu heeft de moeder de kinderen zonder toestemming van de vader mee naar Suriname genomen. Het hof benadrukt de gedragingen van de moeder onjuist te achten. Het hof vindt echter dat de belangen van de kinderen voorop moeten worden gesteld: de kinderen verblijven inmiddels ruim twee jaar in Suriname. Op het moment dat de moeder met de kinderen naar Suriname vertrok waren de kinderen bijna drie en bijna één jaar oud. Zij weten, gelet op hun leeftijd, niet beter dan dat hun leven zich in Suriname afspeelt. Het hof is dan ook van oordeel dat de kinderen inmiddels geworteld zijn in Suriname. Een verhuizing terug naar Nederland, waar zij bij de vader zouden gaan wonen (plus

gescheiden zouden worden van de moeder), zal een traumatische ervaring opleveren hetgeen niet in het belang van de kinderen geacht wordt. Op grond hiervan wijst het hof het verzoek van de moeder toe. Een vergelijkbare situatie speelde in de uitspraak van het Hof Amsterdam (28 januari 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:237). In deze zaak heeft de moeder de kinderen ongeoorloofd naar België meegenomen. Ondanks de in de ogen van het hof onjuiste gedragingen van de moeder, heeft het hof toch vervangende toestemming verleend omdat men dit in het belang van de kinderen acht. Het hof overweegt in deze zaak ook dat de kinderen inmiddels in België geworteld zijn. Hoezeer begrijpelijk vanuit de belangen van de kinderen, dient de rechter in dergelijke kwesties wel op te passen. Het gevaar bestaat namelijk dat deze zaken een voorbeeld gaan vormen voor ouders die met hun kinderen, zonder toestemming te verzoeken dan wel af te wachten, naar het buitenland verhuizen opdat uiteindelijk het verzoek tot vervangende toestemming alsnog zal slagen omdat het kind daar inmiddels geworteld is.

Dat ook de mening van een kind van belang is, volgt uit de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (17 juli 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:5983) waarin het kind te kennen gaf dat hij graag mee wenste te verhuizen met zijn moeder naar de Verenigde Staten.

3.9 Gehele of gedeeltelijke compensatie van de extra kosten van de omgang na de verhuizing door verhuizende ouder

Indien beide ouders de extra kosten van de omgang na de verhuizing niet kunnen dragen is dat een reden om het verzoek tot vervangende toestemming voor verhuizing af te wijzen (zie Rb. Den Haag 5 juli 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:9063). Beide ouders verkeerden in deze zaak in een slechte financiële situatie. Indien echter de (extra) kosten van de omgang na de verhuizing door de verhuizende ouder worden voldaan, kan dit wel leiden tot toewijzing van het verzoek (zie Hof Arnhem-Leeuwarden 4 oktober 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:7401, Hof Amsterdam 8 oktober 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:3219).

4. Verschillen verzoeken vervangende toestemming binnenlandse en buitenlandse verhuizingen

Uit de gepubliceerde uitspraken waarin een verzoek om vervangende toestemming centraal stond, valt een aantal verschillen op tussen de binnenlandse en buitenlandse verhuizingen. Daar waar verzoeken tot vervangende toestemming voor verhuizingen veelal stranden op een gebrek aan (een onderbouwde) noodzaak tot verhuizing, lijken verzoeken tot buitenlandse verhuizingen daarnaast veelal afgewezen te worden in verband met de (afname van de) frequentie van het contact tussen de kinderen en de andere ouder na de verhuizing. Dit is ook logisch aangezien een verhuizing naar het buitenland vrijwel altijd een grotere afstand tussen de kinderen en de andere ouder teweegbrengt dan een binnenlandse verhuizing. Daarnaast wegen rechters bij verhuizingen naar het buitenland nog zwaarder in hoeverre de verhuizing is doordacht en voorbereid. Ook dit is verklaarbaar. Een verhuizing naar het buitenland, waar veelal een andere taal wordt gesproken, er geen of andere (sociale) vangnetten gelden en veelal een beperkter sociaal netwerk is, kan voor een (nog) grotere impact op de kinderen zorgen. Het mag dan ook van een verhuizende ouder verwacht worden dat een dergelijke verhuizing extra goed is doordacht en voorbereid. Daarnaast zal een verhuizing naar het buitenland in de regel altijd extra kosten van de omgang meebrengen in vergelijking met een binnenlandse verhuizing. Een verhuizende ouder zal moeten bedenken of en zo ja, hoe deze kosten zullen worden voldaan, rekening houdend met de andere ouder.

Uit deze in mijn ogen strengere criteria bij verzoeken tot vervangende toestemming voor verhuizingen naar het buitenland was dan ook mijn verwachting dat een groter percentage van de verzoeken zou worden afgewezen. Dit verschil blijkt echter mee te vallen. Voor mijn artikel "Vervangende toestemming voor verhuizing?" (*EB* 2015/3) heb ik 26 gepubliceerde uitspraken geraadpleegd. In twaalf gevallen werd het verzoek tot vervangende toestemming (alsnog) toegewezen. Veertien verzoeken werden afgewezen. Ten aanzien van de verzoeken om naar het buitenland te mogen verhuizen zijn in dit artikel zeventien gepubliceerde uitspraken de revue gepasseerd. In zeven gevallen werd het verzoek tot vervangende toestemming bij verhuizing (alsnog) toegewezen. Tien verzoeken werden afgewezen.

5. Conclusie

Zowel ten aanzien van verzoeken om vervangende toestemming bij binnenlandse verhuizingen als bij verzoeken om naar het buitenland te mogen verhuizen laat de jurisprudentie zien dat een objectieve onderbouwing van een verzoek essentieel is. Terwijl het bij binnenlandse verhuizingen al nodig is om een verhuizing goed voor te bereiden en aan te tonen dat er geen andere mogelijkheid is dan te verhuizen, is een gedegen en objectieve onderbouwing van een verzoek om vervangende toestemming bij een buitenlandse verhuizing nog van meer belang. Daarnaast zal het voor de verhuizende ouder van belang zijn dat hij of zij een duidelijk voorstel doet hoe het contact met de kinderen gewaarborgd blijft als de andere ouder straks (soms) duizenden kilometers van de kinderen verwijderd is. Een dergelijk voorstel zou mijns inziens ook altijd een regeling dienen te bevatten over de (extra) kosten van de omgang.

Een verhuizing in binnen- dan wel naar het buitenland zal vrijwel altijd een impact hebben op de kinderen. Een dergelijke impact van een verhuizing naar het buitenland kan een eventuele terugverhuizing ook in de weg staan. Het is immers de

vraag of een terugverhuizing, met alle gevolgen van dien, dan in het belang van de kinderen geacht kan worden. Het is dan ook voor de andere ouder van groot belang om snel in actie te komen zodra een (uitvoerbaar bij voorraad verzochte) verhuizing aan de orde is.

Voetnoten

[1]

Mr. drs T.C.P. Christoph, advocaat te Bussum met medewerking van R. van den Berg, student aan de Universiteit van Amsterdam.